

DOI: [10.32702/2307-2105-2022.5.70](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.5.70)

УДК: 657.422

*В. О. Мисюк,
к. е. н., доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: 0000-0001-8931-7335
М. Ю. Татенко,
студент, Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: 0000-0003-2456-0240
Н. Ю. Татенко,
студент, Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: 0000-0002-9713-5977*

СПЕЦІАЛЬНИЙ ПОДАТКОВИЙ РЕЖИМ «ДІЯ СІТІ»: ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО АУДИТУ

*V. Mysiuk
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Financial Analysis and Audit,
State University of Trade and Economics
M. Tatenko
Student, State University of Trade and Economics
N. Tatenko
Student, State University of Trade and Economics*

SPECIAL TAX REGIME "DIYA CITY": FEATURES OF INNOVATIVE AUDIT

В статті розкрито особливості спеціального податкового режиму «Дія Сіті». Зокрема, проаналізовано основні аспекти щодо особливостей вимог до резидентів «Дія Сіті» на підставі Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні». Наведено статистику підприємців, які виявили бажання або подали заяву на перехід на такий спрощений податковий режим. Здійснено порівняння податкових надходжень від режиму «Дія Сіті» з аналогічними режимами країн Європи та інших країн світу. Розглянуто основні нормативні документи, необхідні для підтвердження такого спеціального податкового режиму: звіт про відповідність та аудиторський висновок. Розкрито особливі відомості, які має містити звіт про відповідність відповідно до статті 13 Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні». Підкреслено особливість такого звіту, як новий спосіб прозорості ІТ-компаній. Проаналізовано особливості проведення аудиту резидентів «Дія Сіті». Підкреслено обмеженість практики аудиту на момент дослідження. Розглянуто основні проблемні питання при аудиті таких резидентів: стандарти аудиту, висока вартість, небажання підприємців проводити такі перевірки, втрата статусу резидента спеціального режиму внаслідок негативного аудиторського звіту. Графічно підтверджено фінансову навантаженість на невеликі підприємства від аудиту. Підкреслена монополізація ринку аудиторських послуг внаслідок дозволу на проведення аудиту лише 3-4 категорії з реєстру. Розкрито основні етапи аудиторської перевірки, необхідні, на нашу думку, щоб провести ефективний аудит: підготовчий, планування, проведення та узагальнення результатів. Висвітлено питання

щодо втрати статусу резидента «Дія Сіті» при відмові від надання висновку. Наголошено відповідно до Постанови Кабінету Міністрів «Деякі питання функціонування правового режиму Дія Сіті у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні» від 29 березня 2022 року № 382 дозвіл про неподання резидентом Дія Сіті звіту про відповідність та незалежного висновку до 1 січня календарного року, що настає за роком, наступним за роком припинення чи скасування воєнного стану. Зроблені відповідні висновки і пропозиції щодо шляхів покращення аудиту підприємств «Дія Сіті».

The article reveals the features of the special tax regime "Action City". In particular, the main aspects of the requirements for residents of "Action City" on the basis of the Law of Ukraine "On Stimulating the Development of the Digital Economy in Ukraine" were analyzed. The statistics of entrepreneurs who have expressed a desire or applied for the transition to such a simplified tax regime are presented. A comparison of tax revenues from the "Action City" regime with similar regimes in Europe and other countries. The main normative documents required to confirm such a special tax regime are considered: the report on compliance and the auditor's report. Special information disclosed in the compliance report in accordance with Article 13 of the Law of Ukraine "On Stimulating the Development of the Digital Economy in Ukraine" has been disclosed. The peculiarity of such a report as a new way of transparency of IT companies is emphasized. The peculiarities of the audit of "Action City" residents are analyzed. The limitations of audit practice at the time of the study are emphasized. The main problematic issues in the audit of such residents are considered: audit standards, high cost, reluctance of entrepreneurs to conduct such inspections, loss of special regime resident status due to a negative audit report. Graphically confirmed the financial burden on small businesses from the audit. The monopolization of the market of audit services due to the permission to conduct audits of only 3-4 categories from the register is emphasized. The main stages of the audit required, in our opinion, to conduct an effective audit: preparatory, planning, conducting and summarizing the results. The issue of losing the status of a resident of "Action City" in case of refusal to provide an opinion is covered. Emphasized in accordance with the Resolution of the Cabinet of Ministers "Some issues of the legal regime of Action City in connection with the imposition of martial law in Ukraine" of March 29, 2022 № 382 following the year following the year of cessation or abolition of martial law. Relevant conclusions and proposals have been made on ways to improve the audit of Diya City's enterprises.

Ключові слова: *резидент «Дія Сіті»; правовий режим; звіт про відповідність; аудит; вартість аудиторських послуг; ІТ-компанії; кваліфіковані види діяльності.*

Key words: *"Dia Siti" resident; legal regime; compliance report; audit; cost of audit services; IT companies; qualified activities.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки України важливе місце займає цифровізація та автоматизація багатьох економічних процесів. Основним джерелом такого цифрового розвитку виступають ІТ-компанії, які активно впроваджують нові та удосконалюють застарілі продукти для потреб організацій різних галузей економіки та суспільства, в цілому. Однак на сьогодні ринок ІТ-послуг в Україні перебуває на досить неудосягнутому рівні, а жорсткі вимоги податкового законодавства остаточно гальмують його розвиток. Це стало причиною створення специфічних умов, за яких підприємці в ІТ-бізнесі не відчували значний податковий тягар. З появою нових правових режимів з'являються певні вимоги до аудиту таких підприємств. Саме тому особливості аудиту компаній з правовим режимом «Дія Сіті» є актуальним питанням в сучасних економічних умовах. Більш того, у вітчизняній аудиторській практиці недостатньо розкритий досвід проведення аудиторських перевірок підприємств, що перейшли на правовий режим «Дія Сіті», через відносно невеликий проміжок часу, впродовж якого функціонує даний режим в Україні. Саме тому тематика даного дослідження набуває особливої актуальності саме зараз.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку аудиту підприємств України досліджували О.М. Кудирко[7], Є.В. Олійник[10], О.І. Дулачик, А.М. Кушнір, О.О. Мариняк[5] та багато інших видатних науковців і фахівців. Проте незважаючи на вагомий внесок вищезазначених науковців, питання аудиту підприємств, що перейшли на податковий режим «Дія Сіті» майже взагалі не розкрито, що можна пояснити відносно коротким проміжком часу, впродовж якого функціонує даний режим в Україні.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є розкриття особливостей правового режиму «Дія Сіті», а також аудиту підприємств, які перейшли на даний спеціальний податковий режим. Також поставлено мету визначити основні недоліки аудиту даного податкового режиму.

Виклад основного матеріалу. З метою уніфікації змісту в дослідження, вважаємо за необхідне розкрити сутність правового режиму «Дія Сіті». Так, 15.07.2021 року було прийнято Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», який разом із змінами до Податкового кодексу України надав нові можливості для розвитку компаній IT-сектору, запровадивши можливість переходу даних суб'єктів господарювання на спеціальний податковий режим «Дія Сіті»[14]. Крім цього, у даному законі вперше з'явилися такі поняття, як «гіг-контракт» та «гіг-спеціаліст». Однак слід зазначити, що здійснити перехід на даний податковий режим можуть не всі IT-компанії, а лише ті, які відповідають певним критеріям, причому для вже діючих юридичних осіб та стартапів вони дещо відрізняються (табл.1).

Таблиця 1.
Критерії набуття компанії резиденства «Дія Сіті»

Для діючих компаній	Для стартапів
Може бути юридична особа, яка зареєстрована на території України, незалежно від її місцезнаходження та місця провадження господарської діяльності, та відповідає всім таким вимогам:	Компанії, які зареєстровані не раніше ніж за 24 календарних місяці до дня подання заяви на резиденство, а також якщо їхній дохід не перевищує 1167 мінімальних заробітних плат за минулий рік (приблизно 7 мільйонів гривень за 2021 рік), мають можливість подати заяву на умовах стартапу. Якщо компанія стала резидентом «Дія Сіті» на умовах стартапу, вона повинна відповідати таким вимогам
1) Здійснює такі види діяльності (кваліфіковані види діяльності): 1.1) Розробка та тестування програмного забезпечення, включно з виданням комп'ютерних ігор 1.2) Видання та розповсюдження ПЗ, зокрема SaaS 1.3) Кіберспорт 1.4) Навчання комп'ютерній грамотності, програмуванню, тестуванню та технічній підтримці ПЗ 1.5) Кібербезпека 1.6) R&D в сфері IT і телеком 1.7) Digital marketing та Ads з використанням ПЗ, розробленого резидентами 1.8) Постачання послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів 1.9) Робототехніка	2) розмір середньої місячної винагороди залученим працівникам та гіг-спеціалістам, еквівалентний 1200 євро; при цьому, компанія, яка стала резидентом «Дія Сіті» на умовах стартапу, може не дотримуватися цього критерію до 31 грудня календарного року, наступного за календарним роком, у якому вона набула даного статусу
3) Кількість працівників/GIG-спеціалістів за звітний період не менше ніж 9 осіб	3) середньооблікова кількість працівників та гіг-спеціалістів за звітний період не менше ніж 9 осіб; при цьому, аналогічно з попереднім пунктом, компанія-стартап може не дотримуватися цього критерію до 31 грудня календарного року, наступного за календарним роком, у якому вона набула статусу «Дія Сіті»
4) 90% доходів від здійснення кваліфікованих видів діяльності	
5) щодо юридичної особи відсутні обставини, передбачені частиною другою статті 5 закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні»	

Джерело: удосконалено автором на основі [14;16]

Узагальнюючи дані таблиці, можна дійти висновку, що загалом критерії набуття резиденства у цих двох категорій компаній подібні, проте до стартапів є ряд додаткових вимог, що компенсується певним відстроченням виконання критеріїв вимог пунктів 2 та 3 даної таблиці. Також, з даних таблиці 1 слідує, що резидентами режиму «Дія Сіті» не можуть стати компанії жодної іншої галузі, крім сфери IT-послуг.

Незважаючи на досить короткий проміжок часу, вже низка компаній приєдналася до податкового режиму «Дія Сіті», зокрема станом на 16.02.2022 резиденства даного режиму набуло 55 компаній, понад 70 подало заявку на вступ. Зокрема, декільком компаніям уже було відмовлено через невідповідність критеріям (рис. 1).

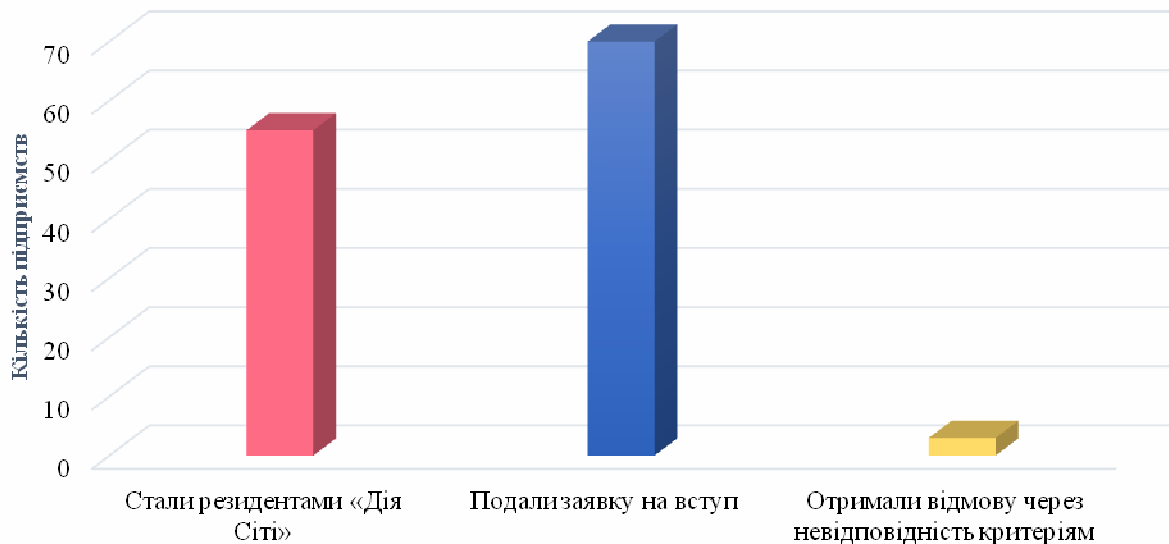

Рис.1. Компанії, які станом на 16.02.2022 приєдналися або подали заявки на вступ до «Дія Сіті»
Узагальнено за джерелом [9]

Поки важко об'єктивно оцінити ефективність та переваги податкового режиму «Дія Сіті» через доволі невеликий відрізок часу, впродовж якого функціонує даний податковий режим в Україні, тому проаналізуємо досвід впровадження «Дія Сіті» інших країн (рис.2).

Дані рисунку 2 свідчать, що найбільше податкових коштів, що надійшли від компаній, які запровадили «Дія Сіті» спостерігається у Польщі та Грузії. Враховуючи близькість цих країн до України, можна спрогнозувати, що даний податково-правовий режим матиме позитивні наслідки для бюджету України, і, разом з тим, сприятиме стрімкому зростанню вітчизняної ІТ-індустрії.

Розкривши особливості режиму «Дія Сіті», розглянемо особливості аудиту суб'єктів господарювання, які перейшли або переходять на даний правовий режим. Так, відповідно до статті 13 Закону України « Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» № 1667-ІХ від 15 липня 2021 року, резиденти такого правового режиму мають подати[14]:

1) звіт про відповідність усім вимогам, визначеним даним законом, за підсумками трьох повних календарних місяців, наступних за місяцем, у якому набуто статус резидента «Дія Сіті» (початковий звіт про відповідність);

2) незалежний висновок, наданий суб'єктом аудиторської діяльності за підсумками перевірки тверджень резидента Дія Сіті, викладених у його початковому звіті про відповідність (крім тих юридичних осіб, які не повністю відповідають всім вимогам, щодо такого резидентства).

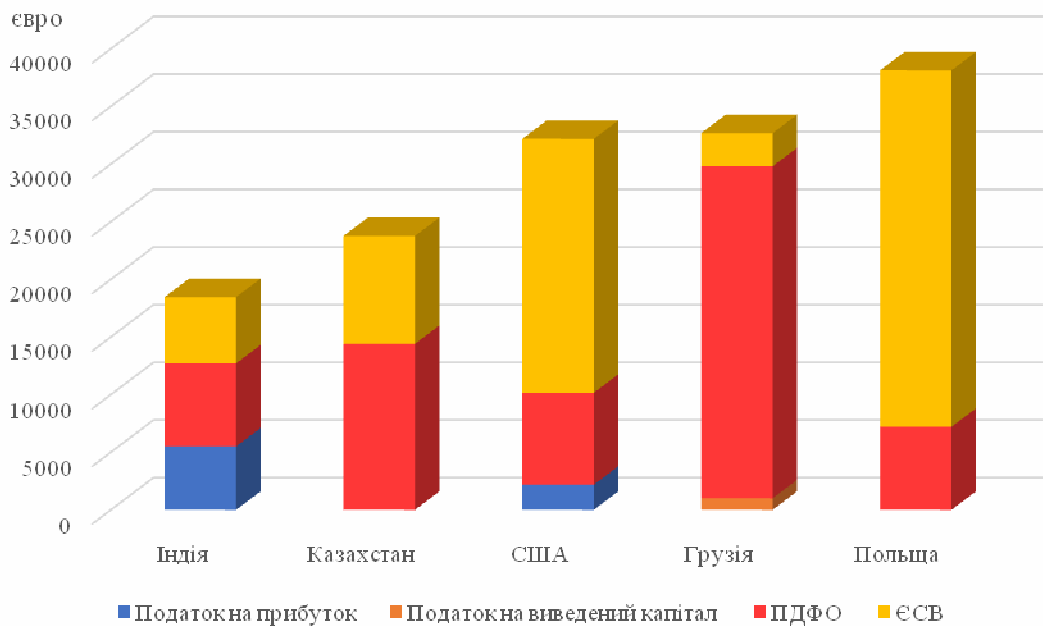

Рис. 2. Річні обсяги надходжень в бюджеті різних країн світу від запровадженого режиму «Дія Сіті»
Удосконалено за джерелом [16]

З очевидністю можна сказати, що Уряд вимагає проводити обов'язковий аудит таких суб'єктів ІТ-індустрії. На наш погляд, дані перевірки є необхідними, оскільки аудит забезпечує не лише підтвердження достовірності, вказаних у звіті про відповідність, а й зменшує потенційні ризики. Перед тим, як розглянути процес аудиту такого роду резидентів, більш детально ознайомимось щодо вимог до звіту про відповідність. Так, згідно тої ж 13-ої статті, такий документ має містити:

- 1) заповнення про відповідність резидента «Дія Сіті» всім вимогам, визначені цим Законом;
- 2) твердження про розмір середньої місячної винагороди працівникам та гіг-спеціалістам (у разі залучення) за кожен календарний місяць звітного періоду;
- 3) твердження про середньооблікову кількість працівників та гіг-спеціалістів (у разі залучення) резидента Дія Сіті за підсумками кожного календарного місяця звітного періоду;
- 4) твердження про розмір частки кваліфікованого доходу резидента «Дія Сіті», отриманого за звітний період, у загальному доході резидента «Дія Сіті», отриманому за звітний період;
- 5) твердження про розмір доходу резидента «Дія Сіті», що набув такого статусу, за звітний період (для початкового, першого річного та другого річного звітів про відповідність) за календарний рік, що передує року, в якому подається звіт про відповідність, та календарний рік, що передує року, в якому подано заяву про набуття статусу резидента Дія Сіті (для початкового звіту про відповідність).

Даний звіт є універсальною формою, що дозволяє мінімізувати порушення та певні махінації в такому правовому режимі. Фактично, на даний момент невідомо аналогу такого документу в інших галузях економіки. Однак не можна говорити, що такі звіти притаманні в майбутньому будуть не лише в цифровій галузі. Так, бізнес-аналітик Ірина Федець пропонує розширити юрисдикцію «Дія Сіті» й на інші сфери економіки. І якщо така ідея дійсно буде схвалена, то такий звіт буде доречним як в аграрному секторі, так і в промисловості[2].

Проаналізуємо особливості проведення аудиту резидентів «Дія Сіті». На момент прийняття та початку функціонування такого правового режиму практика проведення аудиту таких компаній є недостатньо вивченою. Очевидно, що такий аудит має відповідати вимогам Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Міжнародним стандартам контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, Кодексу етики професійних бухгалтерів та іншим нормативно-правовим актам. Проте даної законодавчої бази недостатньо. Для демонстрації більш предметного дослідження даного питання, представимо основну проблематику в таблиці 2.

Розглянемо кожну проблему більш детально. Перша складність виникає саме з тим, які конкретно стандарти варто використовувати при такому аудиті. На даний момент в законодавстві відсутні чіткі інструкції щодо того, які саме стандарти аудиту варто використовувати при аудиторській перевірці таких суб'єктів господарювання. Цікава думка з цього приводу у Сергія Атамася, керуючого партнера «Kreston Ukraine». Він стверджує, що в такому випадку найбільш доречними є МСЗНВ 3000 «Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації», або МСА 700 «Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності», якщо формувати незалежний висновок у рамках класичного аудиту фінансової звітності[1]. А один із громадян, Андрій Роговський, зробив запит на публічну інформацію до Міністерства цифрової трансформації України щодо того, який міжнародний стандарт аудиту є доречним в даному випадку. Проте міністерство у своїй відповіді не зазначило перелік таких стандартів[4; 15]. На наш погляд, при такому аудиті варто також використовувати основні стандарти, як і при аудиті середніх та великих підприємств: МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів

аудиту»[8, с.95-125], МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності» [8, с.291-303], МСА 315 «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища»[8, с.304-361], МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту»[8, с.362-371], МСА 500 «Аудиторські докази»[8, с.434-451], МСА 520 «Аналітичні процедури»[8, с.489-496] та інші стандарти (за потреби). Адже фактично без цих стандартів неможливо провести планування, оцінити суттєві ризики, провести необхідні аудиторські процедури. Цілком можливий варіант, що Рада з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості надасть певні роз'яснення щодо даної ситуації. Однак очевидно, що такі роз'яснення матимуть рекомендаційний характер, адже використання чи невикористання стандарту, на нашу думку, є професійним судженням аудитора.

Таблиця 2.
Основні проблемні питання при проведенні аудиту резидентів «Дія Сіті»

Проблемне питання	Коротка суть проблематики
Стандарти аудиту, які необхідно використовувати при перевірці аудитором	Невідомий перелік стандартів аудиту, які необхідно використовувати при перевірці
Вартість аудиту	Чим менш дохідне підприємство, тим більша ставка вартості аудиторських послуг
Небажання проводити такий аудит	Небажання підприємців проводити аудит в обов'язковому порядку
Втрата статусу резидента «Дія Сіті»	Через негативний висновок є ризик втратити статус такого правового режиму[6]

Наступним складним питанням є вартість проведеного аудиту. На Facebook сторінці Dia City опубліковано дані вартості аудиту залежно від компанії та вартості її доходу. Відобразимо таку залежність на рисунку 3.

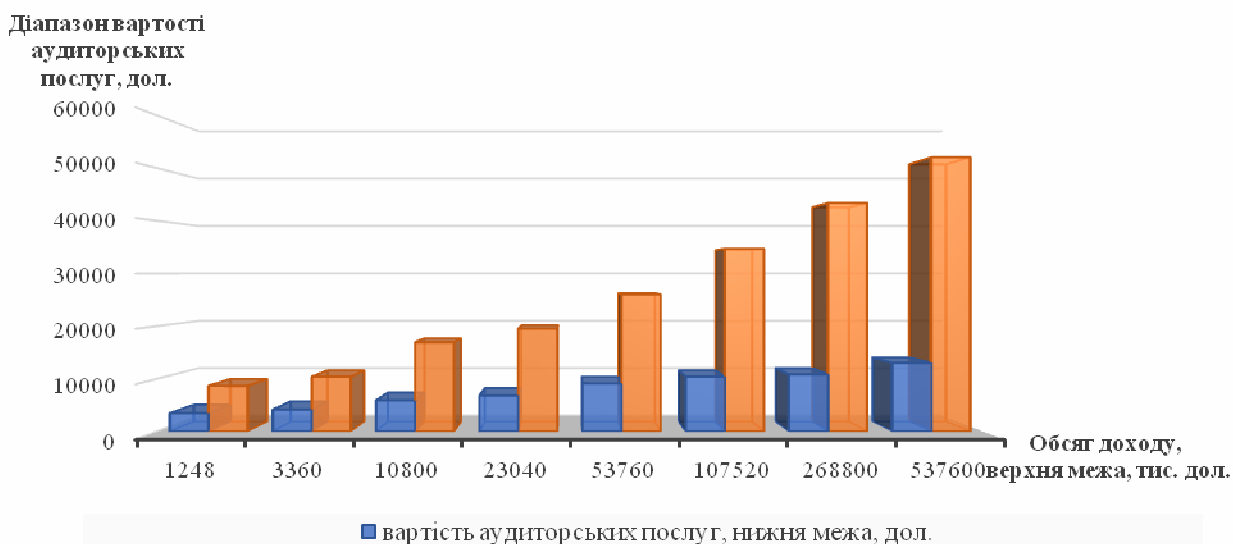

Рис. 3. Залежність вартості аудиту від доходу компанії
Удосконалено за джерелом [11]

Як видно з діаграми, чим більша виручка у компанії, тим більша вартість аудиту. Причому помітно, що вартість зростає ступінчасто. Здавалося, що все очевидно. Проте для більш ґрунтовних висновків відобразимо схематично вартість аудиторської послуги на 1 \$ доходу на рисунку 4.

За даними останнього графіка можемо прослідкувати залежність: чим більший суб'єкт господарювання, тим менша вартість послуги припадає на одиницю доходу. Відмітимо, що найменш вигідно саме найменшим резидентам такого правового режиму. Адже фактично в співвідношенні власник маленької компанії має сплатити більше, ніж компанія з великими оборотом. З однієї сторони, це чудова можливість розширювати ІТ-бізнес до великих масштабів. З іншої сторони прослідковується негативна тенденція: в невеликих бізнесах навряд чи вийде знайти аудиторській команді махінації, на відміну від великих резидентів «Дія Сіті». А тому вважаємо, що співвідношення вартості має бути більшим саме у великих компаніях, де аудиторі мають прикласти значно більше зусиль для підтвердження звіту про відповідність.

З попередньої проблематики впливає наступна: не всі підприємства хочуть проходити такий аудит в обов'язковому порядку. Адже для малих підприємств щорічний аудит це значні затрати. Саме цей фактор, на наш погляд, стримує певні бізнеси не вступати в такий правовий режим. В такому випадку економніше буде лишатися на ФОП- групі, де законодавство не ставить вимоги щодо аудиту фінансової звітності в обов'язковому порядку.

вартість аудиторських послуг на одиницю доходу, %

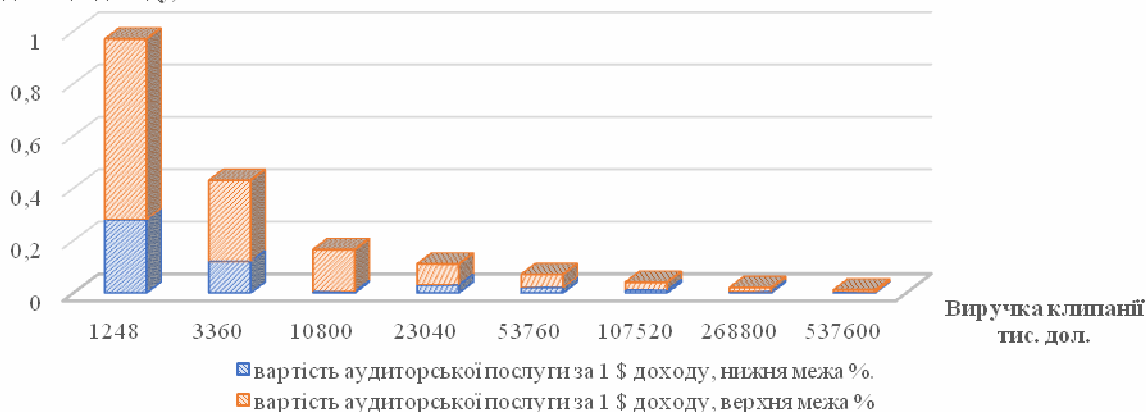

Рис. 4. Співвідношення вартості аудиторських послуг до обсягу доходу
Удосконалено за джерелом [11]

До того ж, 3 група неплатник ПДВ (яку зазвичай обирають ІТ-компанії) має можливість навіть зекономити на податках. Як мінімум, на військовому зборі[12]. До того ж, право проводити такий аудит мають право лише 3-4 група, визначена статтею 21 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності та суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес[6; 13]. Це призводить до монополізації на ринку: до останнього реєстру входять в більшій мірі «велика четвірка» та «велика десятка». Фактично маленькі аудиторські фірми не матимуть можливість проводити перевірки. А послуги міжнародних фірм є недешевими, що ще раз підкреслює економічно не вигідність для малих резидентів такого спрощеного правового режиму.

Не менш важливою проблемою є ризик втрати такого правового статусу внаслідок отримання негативного висновку і перехід на загальну систему оподаткування. Очевидно, що на аудиторів буде тиск у більш великих корпораціях, де аудиторська думка грає ключову роль. Але позитивним є те, що малі підприємства ІТ-галузі зацікавлені будуть вести прозоро господарську діяльність, а не реєструвати фіктивні підприємства для виводу капіталу. По суті, якщо такі малі суб'єкти будуть вести прозоро свій бізнес, то висновку негативного не буде. Тут та ситуація, коли простіше вести діяльність законно, не підкупляючи аудиторів, адже вартість фіктивного висновку очевидно що буде перевищувати економічні вигоди від нелегального виведення коштів.

Описана вище проблематика, на думку авторів, є найбільш важливою при аудиті таких бізнесів. Але правильно і економічно розрахований і проведений аудит з боку суб'єктів аудиторської діяльності може вирішити більшість проблем підприємців-резидентів «Дія Сіті». Розкриємо основні етапи аудиторської перевірки, необхідні, на нашу думку, щоб провести ефективний аудит. Результати відобразимо схематично на рис. 5.

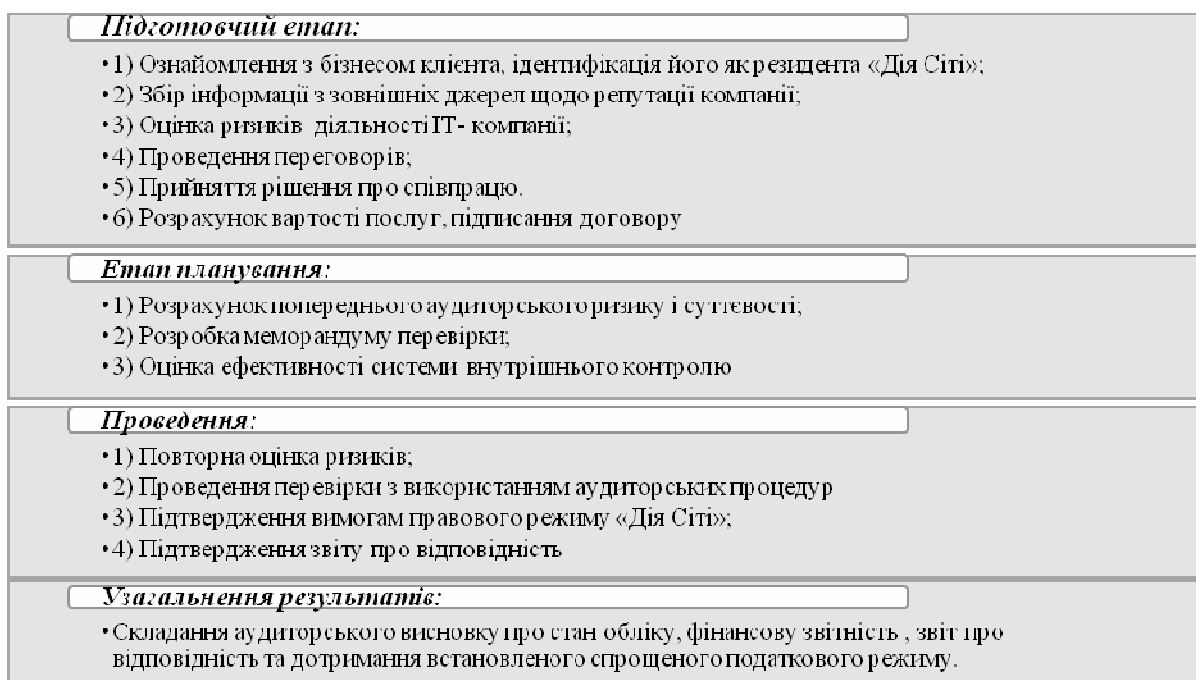

Рис. 5 Основні етапи аудиту підприємств «Дія Сіті»
Розроблено авторами

З схеми видно, що комплексний аудит схожий на перевірку фірм на загальній системі оподаткування. Однак основною відмінністю тут є процес підтвердження звіту про відповідність та вимогам правового режиму. Як зазначалось вище, в разі негативного висновку резидент перестав бути учасником такого спеціального податкового режиму, і автоматично переходить на загальну систему оподаткування. Однак в законодавстві не сказано що буде у разі відмови від висловлення думки. В такому випадку суб'єкту господарювання варто або шукати іншу аудиторську фірму, яка зможе зробити підтвердження. А якщо інші аудиторські фірми не підтвердять, фактично це трактуватиметься як неподання аудиторського висновку, і втрата права на такий пільговий податковий режим. Варто взяти до уваги, що відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання функціонування правового режиму «Дія Сіті» у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні» від 29 березня 2022 року № 382 не вимагається подання резидентом «Дія Сіті» звіту про відповідність та незалежного висновку до 1 січня календарного року, що настає за роком, наступним за роком припинення чи скасування воєнного стану[3]. Але про дотримання вимог в такий період варто не забувати, адже фактично аудит в післявоєнний період Уряд не скасував, та й навряд чи скасує.

Висновки і пропозиції. На сучасному етапі розвитку українського економічного простору цифровізація та автоматизація процесів посідає провідне значення. Проте, активне впровадження та удосконалення цифрових технологій гальмувалося досить нестабільним розвитком ІТ-компаній, які фактично є джерелом розвитку сучасного цифрового простору. Одним із негативних факторів, що гальмували розвиток ринку ІТ-послуг та безпосередньо компаній даної індустрії було досить жорстке податкове законодавство, яке не сприяло розвитку компаній даного сегменту в Україні. Саме тому 15.07.2021 року Верховною Радою України було прийнято закон «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», який разом із змінами до Податкового кодексу України надав нові можливості для розвитку компаній ІТ-сектору, запровадивши можливість переходу даних суб'єктів господарювання на спеціальний податковий режим «Дія Сіті». Даний режим є доступним для діючих ІТ-компаній, які здійснюють кваліфіковані (передбачені законодавством про «Дія Сіті») види діяльності, а також стартапів, за умови досягнення ними необхідних критеріїв. За проведеними дослідженнями станом на 16.02. 2022 вже понад 50 компаній набуло статусу резидента «Дія Сіті». Слід зазначити, що даний правовий запроваджений та активно використовується компаніями низки країн Європи та Світу, зокрема США, Польщі, Грузії та ін.

Розглянувши особливості аудиту компаній правового режиму «Дія Сіті», дійшли висновку, що він має певні особливості. Так, для такого правового режиму вимагається подача звіту про відповідність, яка підтверджена аудиторським висновком. Водночас, було виявлено проблемні питання при такій перевірці: відсутність переліку необхідних стандартів, велика вартість аудиту для малих компаній, небажання підприємців замовляти такий аудит в обов'язковому порядку, ризик втрати статусу резидентства внаслідок негативного висновку аудитора. Враховуючи ці проблеми, запропоновано такі способи їх вирішення:

- 1) Запросити рекомендації в Ради з міжнародних стандартів аудиту рекомендований перелік стандартів для такого правового режиму;
- 2) Встановити нижчі рекомендаційні розцінки для компаній обсягом обороту до 10 800 000 доларів (приблизно встановити розцінки як для ФОПів);
- 3) Зробити обов'язковий аудит невеликих компаній раз на 2 роки, що дозволить доброчесним власникам інвестувати додаткові кошти в розвиток;
- 4) Дозволити проводити аудит всім категоріям, крім першої, що дозволить знизити монополізацію ринку.

Враховуючи дані пропозиції, було запропоновано 4 етапи аудиту резидентів «Дія Сіті»: підготовчий, планування, проведення та узагальнення результатів. Вони дозволяють ефективно провести перевірку резидентів «Дія Сіті», та попередити ризик втрати такого правового статусу.

Список використаних джерел.

1. Атамась С. Аудит ІТ-компаній для «Дія Сіті»: процедура і вартість. *AIN.UA*. URL: <https://ain.ua/2022/01/27/audyt-dlya-diya-siti/> (дата звернення: 25.04.2022).
2. Верстюк І. Країна починає діяти. Як новий податковий режим Дія Сіті змінить українську ІТ-галузь. *Новини бізнесу, економіки, фінансів, ринків та компаній – НВ Бізнес*. 2021. 2 вер.(№ 32). URL: <https://biz.nv.ua/ukr/tech/diya-city-shcho-ce-i-yak-zmozhe-stimulyuvati-rinok-it-tehnologiy-novini-ukrajini-50180853.html?msclkid=c7073272be8011ecababd8c0e3499519> (дата звернення: 25.04.2022).
3. Деякі питання функціонування правового режиму Дія Сіті у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні: Постанова Каб. Міністрів України від 29.03.2022 р. № 382. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/382-2022-п#Text> (дата звернення: 26.04.2022).
4. Дрипа Р. Відповідь на запит - Міністерство цифрової трансформації України. *Доступ до правди*. URL: https://dostup.pravda.com.ua/request/87322/response/330856/attach/3/...pdf?cookie_passthrough=1 (дата звернення: 25.04.2022).
5. Дулачик О.І., Кушнір А.М., Мариняк О.О. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку аудиту в україн. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток соціально-економічних систем в геоелектронному просторі: теорія, методологія, організація обліку та оподаткування» 11-12 травня 2017 р.*: Матеріали Міжнар. науково-практ. конф., 11–12 трав. 2017 р. Тернопіль: ТНТУ, 2017. С. 81–82. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/20962/2/DSESES_2017_Dulachyk_O_I-Suchasnyi_stan_problemy_81-82.pdf (дата звернення: 26.04.2022).

6. Зацаринна В. «Списку від Мінцифри не буде. Гугл у допомогу». Олександр Борняков із Мінцифри відповідає на питання щодо аудитів в Дія City та їхньої вартості. *DOU*. URL: <https://dou.ua/lenta/interviews/mintsyfyry-about-audit/> (дата звернення: 25.04.2022).
7. Кудирко О.М. Комп'ютеризація аудиту в Україні: актуальні проблеми та реальні перспективи. *Економіка та держава*. 2018. № 9. С. 34–38. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2018/7.pdf (дата звернення: 26.04.2022).
8. «Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016–2017 років, частина І». Чинний від 2016-12-01. Вид. офіц. АПУ, 2018. 1142 с. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/MCA%202016-2017_частина%20I\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/MCA%202016-2017_частина%20I(1).pdf).
9. Міщенко Т. В Дія.City вже офіційно 55 компаній, всього понад 70 подали заявку на вступ, 3 отримали відмову • Mezha.Media. *Mezha.Media*. URL: <https://mezha.media/2022/02/16/v-diia-city-vzhe-ofitsiyno-55-kompaniy/> (дата звернення: 25.04.2022).
10. Олійник Є. В. Аудит в Україні: становлення, проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2018. № 1(51). С. 430–435. URL: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.1\(51\).430-435](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.1(51).430-435) (дата звернення: 26.04.2022).
11. Офіційна сторінка Дія City у Facebook. *Facebook*. URL: <https://m.facebook.com/city.diia/posts/312799653752262> (дата звернення: 26.04.2022).
12. Палющенко Д. Якими будуть податки «Дія City» для компаній та стартапів: детальний аналіз у цифрах. *AIN.UA*. URL: <https://ain.ua/2021/12/22/podatky-diia-city/> (дата звернення: 26.04.2022).
13. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII : станом на 1 серп. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 26.04.2022).
14. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (дата звернення: 25.04.2022).
15. Роговський А. Аудиторські компанії, обрані Дія City для проведення аудиту резидентства - запит до: Міністерство цифрової трансформації України. *Доступ до правди*. URL: https://dostup.pravda.com.ua/request/auditorski_kompaniyi_obrani_diia?unfold=1&msclid=b6ca7c20be8c11ec9a9d9833029c2e08 (дата звернення: 25.04.2022).
16. Diia.City. *Diia.City*. URL: <https://city.diia.gov.ua> (дата звернення: 25.04.2022).

References.

1. The official news site of AIN.UA (2022), “ Audit of IT companies for “Diia Siti”: procedure and cost“, available at: <https://ain.ua/2022/01/27/audyt-dlya-diya-siti/> (Accessed: 25 April 2022).
2. Novyny biznesu, ekonomiky, finansiv, rynkiv ta kompanij – NV Biznes, (2022) “ The country begins to act. As a new tax regime, “Diia Siti” will change the Ukrainian IT industry“, available at: <https://biz.nv.ua/ukr/tech/diya-city-shcho-ce-i-yak-zmozhe-stimulyuvati-rinok-it-tehnologiy-novini-ukrajini-50180853.html?msclid=c7073272be8011ecababd8c0e3499519> (Accessed: 25 April 2022).
3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2022), “ Some issues of the functioning of the legal regime of Action City in connection with the imposition of martial law in Ukraine“, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/382-2022-п#Text> (Accessed: 26 April 2022).
4. The official news site “Dostup do pravdy” (2022), “ The answer to the request is the Ministry of Digital Transformation of Ukraine “, available at: https://dostup.pravda.com.ua/request/87322/response/330856/attach/3/..pdf?cookie_passthrough=1 (Accessed: 25 April 2022).
5. Dulachyk, O.I., Kushnir, A.M. and Maryniak, O.O. (2017), “ Current state, problems and prospects of audit development in Ukraine ”, Zbirka dopovidej na Mizhnarodnij ekonomichnij konferentsii [Conference Proceedings of the International Economic Conference], Mizhnarodna Ekonomichna konferentsiya [International economic conference], TNTU, Ternopil, Ukraine, pp. 81–82.
6. The official news site “DOU” (2022), “ There will be no list from the Ministry of Culture. Google to help “, available at: <https://dou.ua/lenta/interviews/mintsyfyry-about-audit/> (Accessed: 25 April 2022).
7. Kudyenko, O.M. (2018), “ Computerization of audit in Ukraine: current issues and real prospects ”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 9, pp. 34–38.
8. Audit committee of Ukraine (2016), The Law of Ukraine " International Standards for Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services, 2016-2017 Edition, Part I", available at: [https://mof.gov.ua/storage/files/MCA%202016-2017_частина%20I\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/MCA%202016-2017_частина%20I(1).pdf). (Accessed: 25 April 2022).
9. The official news site “Mezha.Media” (2022), “ In Diya.City officially 55 companies, more than 70 have applied for membership, 3 were rejected “, available at: <https://mezha.media/2022/02/16/v-diia-city-vzhe-ofitsiyno-55-kompaniy/> (Accessed: 25 April 2022).
10. Oliinyk, I.E.V (2018), “Audit in Ukraine: formation, problems and prospects of development”, available at: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.1\(51\).430-435](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.1(51).430-435) (Accessed: 26 April 2022).
11. The official site of Diia City in Facebook (2022), available at: <https://m.facebook.com/city.diia/posts/312799653752262> (Accessed: 26 April 2022).
12. The official news site of AIN.UA (2022), “ What will be the action “Diia Siti” for companies and startups: a detailed analysis in numbers “, available at: <https://ain.ua/2021/12/22/podatky-diia-city/> (Accessed 26 April 2022).

13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine " On the audit of financial statements and auditing activities ", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (Accessed 26 August 2022).
14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine " On stimulating the development of the digital economy in Ukraine ", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (Accessed 25 August 2022).
15. The official news site of "Dostup do pravdy. " Audit companies selected by "Diia Siti" to conduct a residency audit - request to: Ministry of Digital Transformation of Ukraine ", available at: https://dostup.pravda.com.ua/request/auditorski_kompaniyi_obrani_diia?unfold=1&msckid=b6ca7c20be8c11ec9a9d9833029c2e08 (Accessed 25 April 2022).
16. The official site of Dia City (2022), available at: <https://city.diia.gov.ua> (Accessed 25 April 2022).

Стаття надійшла до редакції 29.04.2022 р.